

<https://mitcfu.dk/137635607>

Fugl Fønix

Læremidlet	Fugl Fønix af Sara Ejersbo
Medietyper(r)	Papirbog
Fag	Dansk
Målgruppe	5.-6. klasse
Nøgleord	Roman, superhelte, genremix, undersøgende litteraturpædagogik, spionopgaver, læseetaper

Fagligt fokus

Fugl Fønix er en utraditionel roman til de ældste mellemtrinlæsere. Uttraditionel, fordi læseren ikke møder et almindeligt episk forløb, men i stedet en række korte tekster i mange genrer, som skal bruges til, at læseren af egen kraft kan sammenstykke den kronologiske historie. På den vis fungerer de enkelte tekstbidder – forhør, breve, interview, leksikonopslag osv. – som brikker, læseren skal samle til et puslespil.

Indholdsmæssigt befinder vi os i den lille by Havnedal, hvor et mysterium skal opklares. Hvorfor daler der pengesedler ned fra den skandaleramte og nyligt krakke bank Nordisk Kapital – og hvem står bag?

Romanen er på grund af sin komposition med de mange episke mellemrum helt oplagt at bruge, når du vil træne dine elevers færdigheder i at danne inferenser – altså at fange og forstå det udtalte. Det har dine elever brug for, hver eneste gang de læser litteratur, hvis de skal læse den med forståelse og få gode oplevelser.

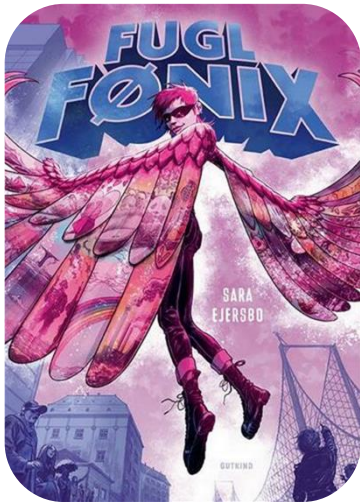
Vejledningen her bygger på en undersøgende litteraturtilgang, hvor elevernes egen oplevelse af teksten er i centrum, og hvor de undersøger tekstens verden sammen med andre. Helt konkret deler forløbet læsningen af romanen op i 4 læseetaper. Til hver læseetape er der en række spionopgaver, som eleverne i grupper skal cirkulere imellem.

Ideer til undervisningen

- **Før eleverne læser**

Del eleverne i par, og bed dem lave en liste over navne på de superhelte, de kender. De kan også notere deres superheltekræfter. Fx:

Spiderman: Evnen til at hænge fast i alle overflader
Forøget fart
Ekstremt hurtige reflekser
Kan skyde spind fra sine håndflader

Fugl Fønix er en anderledes superhelte-roman om klima, korruption og kampen for retfærdighed fortalt gennem forskellige typer af tekster.

Notatark 1-4, som du finder under supplerende materialer på bogens post i mitCFU.

cfu
Spionopgave 1
Notatark til spionopgave 1

Notatark	Titel

- Du kan evt. samle op i klassen og bede eleverne argumentere for, hvorfor deres yndlingssuperhelt er den absolut sejeste.
- Tal også om, hvilke superheltekræfter I synes, verden har brug for i dag.

Mens eleverne læser

Fortæl dine elever, at *Fugl Fønix* er en helt særlig bog, fordi den er sammenstykket af mange forskellige slags tekster, og at de selv skal være aktive medskabere af handlingsforløbet.

- Lad dem i par bladre i bogen og skimme de første par tekster. Hvilke kommentarer eller spørgsmål har de til en sådan fortællestruktur?
- Eleverne bliver nu inddelt i spiongrupper, der i fællesskab skal arbejde sig gennem bogen i 4 læseetaper:

- Læseetape 1, side 3-24: Noget sker i Havnedal!**
- Læseetape 2, side 31-51: Fugl Fønix tager fat**
- Læseetape 3, side 52-79: Penge daler fra himlen**
- Læseetape 4, side 80-slut: Børnebrigaden**

cfu
Spionopgave 2
Notatark til spionopgave 2

Timeline diagram showing a sequence of events with a red line and markers.

cfu
Spionopgave 3
Notatark til spionopgave 3

Spionopgave	Spionopgave

Spiongrupperne kan variere selve læseopgaven ved at skifte mellem *selvstændig læsning*, *makkerlæsning* og *rollelæsning*. Mens de arbejder sig gennem en etape, skal de spionere på noget særligt. Der findes fire forskellige spionopgaver, som fungerer som gennemgående spor gennem hele bogen. Når en spiongruppe går videre til en ny læseetape, skifter de således også fokus. Det betyder at alle grupper kommer omkring alle opgaver, men på forskellige dele af bogen.

De fire spionopgaver har følgende titler og læseformål:

Spionopgave 1: Styr på Ingo

Her skal eleverne spionere på og fastholde informationer om hovedpersonen, Ingo.

Spionopgave 2: Historiens kronologi

Her skal eleverne omskabe bogens mange brudstykker til historiens kronologi.

Spionopgave 3: Et eldorado af genrer

Her skal eleverne lægge mærke til hvilke genrer, bogen benytter og reflektere over deres formål.

Spionopgave 4: Superhelten Fugl Fønix

Her er elevernes læseformål at gå i kødet på superheltefiguren: Fugl Fønix.

cfu
Spionopgave 4
Notatark til spionopgave 4

Illustration of a superhero with wings and a cape.

Til hver af disse spionopgaver findes der et notatark, som eleverne bruger, mens de læser etapen. Du finder de 4 notatark under supplerende materialer på bogens post i mitcfu.dk

Det vil formentlig være en god idé at samle op på gruppernes arbejde efter hver læse-tape og dele opdagelser.

Efter I har læst – et udvalg af mulige danskfaglige produktioner

Eksempler på kunstigt genererede beskrivelser af superhelte i børnestørrelse.

LynxKid

Superhelten hedder LynxKid. Han er en 13-årig med et slankt og adræt bygget, med mørkebrunt hår og intense, lyseblå øjne. LynxKid har evnen til at bevæge sig med lynets hastighed og kan også kommunikere med og forstå dyr, især lynxer. Hans superkræfter gør ham til en hurtig og dygtig helt, alt imens han har et unikt bånd med naturen.

TechWhiz

En 13-årig superhelt med briller og en high-tech dragt. TechWhiz er en teknologigeni og har evnen til at manipulere og styre enhver form for teknologi. Han kan hacke systemer, opfinde avancerede gadgets og skabe beskyttende skjolde af energi.

Bogen lægger op til flere forskellige danskfaglige produktioner som afrunding på arbejdet med bogen. Her følger en række forslag. Enten kan klassen i fællesskab kaste sig over en enkelt – eller du kan lade eleverne gå ombord i forskellige opgaver og afspille/vis hinanden produktionerne efterfølgende.

- Indspil forhøret med Ingo på side 3-5. Én spiller betjenten Hans Henrik, én spiller Ingo, og den sidste er advokaten Trine. Eleverne skal indlede med at diskutere, hvilken stemmebrug de tre personer har og hvordan de har det i situationen, inden de optager. Brug fx programmet WeVideo i Skoletube.dk
- Brug beskrivelsen af journalisten Birgitte Hartelius' nyhedsoptagelse (side 38-39) til at lave en tegneserie af forløbet. Eleverne kan tegne selv eller bruge Pixton-programmet i Skoletube.dk
- Lav lydsporet til Yasmin Aiguls private telefonoptagelse på side 42-43. Du kan lade eleverne finde og bruge lydeffekter i FindTheTube på Skoletube og selv optage i WeVideo.
- Lad eleverne lave beskrivelser af superhelte med kunstig intelligens. Brug SkoleGPT til at komme med gode idéer til superhelte og deres superkræfter.
Start-prompten kunne være:
Lav en beskrivelse af en superhelt på 13 år. Du skal give superhelten et navn og beskrive heltens udseende og superkræfter.
Bliv ved med at udfordre svaret og foretage til- og fravalg, til I er tilfredse.
Fx med følgende opfølgingsprompt:
Giv eksempler på, at superhelten har et unikt bånd med naturen.

Supplerende materialer

TV-udsendelsen: *Sære superhelte – Troldspejlet*, DR Ultra, 25 minutter, 2016
<https://mitcfu.dk/TV0000102293>